

Hodnocení školitele

**Mgr. Kristina Andělová: Intelektuální dějiny českého reformního komunismu 1968–1990.
Disertační práce na Ústavu českých dějin FF UK, 2021**

Kristinu Andělovou znám řadu let již od dob jejího magisterského studia, kdy jsem byl vedoucím její magisterské práce s názvem "Česká nekomunistická levice po roce 1989 a myšlení alternativ", kterou úspěšně obhájila v roce 2013. Poté byla přijata k postgraduálnímu studiu s výzkumným projektem, který dále rozšiřoval její zájem o dějiny marxismu a socialistického myšlení v českém, slovenském a středoevropském kontextu. Kolegyně Andělová patřila od počátku mezi nejaktivnější studentky. Charakterizuje jí propojení širokého zájmu o nejnovější dějiny, společenská angažovanost, aktivní přístup k sebe-vzdělávání, jazykové znalosti (plynulá angličtina, němčina, čtenářská znalost polštiny) a nefalšovaný zájem o teorii a metodologické inovace. Je třeba také ocenit širokou mezinárodní zkušenost, kterou během studia posbírala.

Velmi důležité bylo její studium jednoletého magisterského programu na oboru historie Středoevropské univerzity v Budapešti, které představovalo významný krok v její kariéře, neboť významně rozvinulo její prezentační a diskusní schopnosti v angličtině, získala zkušenosti z mezinárodní spolupráce a - což je možná nejdůležitější - posílila širší středoevropský kontext svého studia moderních a soudobých dějin. Během PGS dále absolvovala půlroční badatelský pobyt na prestižním Institutu pro vědy o člověku ve Vídni v rámci tzv. Patočkova stipendia či několikaměsíční badatelský pobyt na univerzitě Friedricha Schillera v Jeně. Vedle toho se účastnila řady dalších mezinárodních studentských akcí a krátkodobých kurzů. V průběhu PGS začala K. Andělová působit též jako spolu-vyučující v některých mých kurzech na FF UK, zejména pak každoročním, dvousemestrálním kurzu k dějinám českého politického myšlení ve středoevropském kontextu.

Už od prvních let PGS se účinně zapojovala do práce domácí vědecko-výzkumné komunity aktivní účastí na odborných seminářích a konferencích, domácích i mezinárodních. Jako studentská vědecká asistentka spolupracovala na několika výzkumných projektech FF UK a Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, které byly tematicky i časově blízké jejímu vlastnímu výzkumu („Expertní kořeny post-socialismu: český případ 1980-2000“; „Federální shromáždění a obroda československého parlamentarismu 1986-1992“; „Československý disent jako duchovní, kulturní a politický fenomén v čase normalizace, revoluce a transformace (1969 -2000)“). V rámci těchto aktivit i svého vlastního výzkumného tématu začala poměrně brzy publikovat v domácích i zahraničních časopisech či kolektivních publikacích. Její široké angažování v domácím historickém výzkumu i mezinárodní akademické komunikaci patrně prodloužily dobu PGS. Zároveň však velmi významně rozšířily

její obzor poza vlastní výzkumné téma a obohatily ji myšlenkově i prakticky v oblasti historického řemesla.

Hlavním tématem disertační práce K. Andělové je český a československý reformní komunismus jako svébytný proud politického myšlení v období od 60. do začátku 90. let dvacátého století. V práci sleduje proměny a vývoj tohoto myšlenkového proudu a zároveň též svérázného politického milieu od hegemonu pražského jara, přes jeho politický pád v době posrpnové, angažování se v tzv. socialistické a později lidskoprávní opozici 70. a 80. let, přes obnovené naděje v době perestrojky až po první léta znovubudované liberální demokracie v Československu. Jde o zdánlivě dosti často traktované téma v našich soudobých dějinách, v jeho interpretacích ovšem doposud převládaly pohledy účastníků a pamětníků resp. práce soustředěné na politický projekt pražského jara a jeho pád po invazi Varšavského paktu do Československa v srpnu 1968.

Originalita přístupu K. Andělové spočívá v odlišné, střednědobé perspektivě dějin myšlení, která vyjevuje ideové kontinuity a souvislosti myšlenkového světa ale také zkušenostního horizontu čsl. reformního komunismu, jež v událostně zaměřených politických dějinách zůstávají skryté či nerozpracované. Jde o vůbec první práci, která si všímá především období po porážce pražského jara jako doby, která měla pro politické myšlení čsl. reformního komunismu zásadní formativní úlohu. Autorka zasazuje své téma do několika relevantních širších kontextů domácích i transnacionálních. Osvětluje tak nejdříve souvislosti vzniku „politického jazyka“ reformního komunismu v rámci rychle se rozvíjející plurality hlasů a koncepcí v letech tzv. obrodného procesu a posléze ve vztahu k ostatním proudům demokratické opozice resp. demokratického exilu. Dalším důležitým kontextem, evropským a globálním, který hraje v práci zásadní roli, je mezinárodní komunistické hnutí (zejména v západní Evropě, eurokomunismus), ale také Čína jako dobová protiváha Sovětského svazu. Andělová svou prací poskytuje nový, neotřelý pohled na reformní komunismus jak svébytný a důležitý fenomén našich nejnovějších dějin (s důrazem na některé jeho přední představitele jako byl Z. Mlynář či J. Pelikán). Navzdory některým drobným formálním nedostatkům zejména po jazykové stránce se jedná o originální badatelskou práci, jež představuje důležitý přínos v poznání a pochopení našich nejnovějších dějin.

Na základě posouzení průběhu postgraduálního studia K. Andělové, skutečnosti, že v plném rozsahu splnila předepsané povinnosti a především samostatně zpracovala a sepsala zdařilou doktorskou disertační práci, jsem toho názoru, že Mgr. Andělová splnila všechny formální i věcné náležitosti nezbytné k obhajobě disertační práce.